

Αχμέτ Ουμίτ
«Πολλοί Τούρκοι
νιώθουν να ζουν
υπό απειλή»

σελ 12-13

Ville Πρόσωπο

Αχμέτ Ουμίτ

Η πατρίδα δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο τρόπος ζωής μας

Ο Τούρκος συγγραφέας μιλάει στο Documento για το νέο του μυθιστόρημα «Αντίο, γλυκιά πατρίδα», τη Θεσσαλονίκη που προκαλεί νοσταλγία και τη μακραίωνη συνύπαρξη Ελλήνων και Τούρκων

Συνέντευξη στην **Εμο Ντούρου**

Ο Τούρκος συγγραφέας Αχμέτ Ουμίτ, αγαπητός και πολυδιαβασμένος στη χώρα μας, έγινε γνωστός μέσα από τα μυθιστορήματά του στα οποία συνδυάζει το αστυνομικό μυστήριο με την πολιτική ιστορία της χώρας του. Το Documento μίλησε μαζί του με αφορμή την πρόσφατη κυκλοφορία του μυθιστορήματός του «Αντίο, γλυκιά πατρίδα» (μτφρ. Θάνος Ζαράγκαλης) από τις εκδόσεις Πατάκι. Η υπόθεση εκτυλίσσεται στη Θεσσαλονίκη του 1926, χρόνια μετά την κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, την εποχή που η νεαρή Τουρκική Δημοκρατία παλεύει να ορθοποδήσει. Κεντρικός ήρωας είναι ο Σεχουσβάρ Σαμί, ένας κουρασμένος κομιτατζής που κάποτε βρισκόταν στις πρώτες γραμμές της Ένωσης και Προόδου των Νεότουρκων και πλέον είναι μπλεγμένος σε μια μηχανορραφία, με κίνδυνο της ζωής του. Όλη η αφήγηση περιστρέφεται γύρω από την έννοια της πατρίδας και της απώλειάς της.

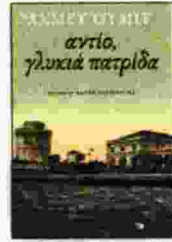
Προτού ασχοληθείτε με το μυθιστόρημα γράψατε διηγήματα και ποίηση. Τι σας έκανε να ασχοληθείτε

με την ποίηση την εποχή που ήσασταν φοιτητής στη Ρωσία;

Πήγα στη Ρωσία παράνομα ως αριστεριστής φοιτητής. Δεν μπορούσα να επικοινωνήσω καν με την οικογένεια και τους συγγενείς μου που βρίσκονταν στη χώρα μου. Ακόμη και το όνομα που χρησιμοποιούσα εκεί ήταν ψεύτικο. Εκτός αυτού, οι ημέρες στη Μόσχα ήταν πάντα σκοτεινές και ζοφερές. Ο νόστος και η έλλειψη φωτός μου είχαν προκαλέσει βαθιά μελαγχολία, την οποία κατάφερα να ξεπεράσω μέσα από τη συγγραφή ποιημάτων. Οποιοδήποτε μπορώ να πω ότι εμπνεύστηκα και από Ρώσους ποιητές όπως ο Πούσκιν, ο Λέρμοντοφ, ο Μαγιακόφσκι, αλλά και από τον Ναζίμ Χικμέτ, ο οποίος πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στη Ρωσία. Πλέον σπάνια γράφω ποίηση, πριν από δέκα χρόνια όμως έγραψα μια συλλογή με τίτλο «Ninatta'nın bileziği» (ο.ο.: «Το βραχιόλι της Νινάτα»). Θα ήταν πιο βολικό παρ' όλα αυτά να αυτοπροσδιοριστώ ως μυθιστοριογράφος και όχι ως ποιητής.

Στα βιβλία σας χρησιμοποιείτε το αστυνομικό μυστήριο ως όχημα για να μιλήσετε για την ιστορία της χώρας σας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Πατάκη
ISBN: 789-601-667-560
ΣΕΛ.: 688
ΤΙΜΗ: €19,90

Όπως και η Ελλάδα, η χώρα μου έχει βαθιά και μακρά ιστορία. Μπορώ να πω ότι έχουμε μοιραστεί κοινή ιστορία για πολλούς αιώνες. Ωστόσο δεν είμαι ιστορικός, αλλά μυθιστοριογράφος. Εν ολίγοις, προτιμώ να μετατρέψω την ιστορία σε τέχνη αντί να την παρουσιάσω ως επιστήμη. Με αυτό τον τρόπο προτιμώ να παραμένω πιστός στην αλήθεια όσο το δυνατό περισσότερο. Η ίδια η ιστορία αποτελείται από εκατοντάδες άγνωστα και μυστηριώδη γεγονότα. Αυτά που συνέβησαν στο παρελθόν δεν συμπίπτουν πάντοτε με αυτά που έχουν μεταφερθεί σ' εμάς. Οι ιστορικοί βλέπουν το παρελθόν μέσα από το δικό τους παράθυρο. Επομένως, είναι αρκετά δύσκολο να μιλήσουμε για μια αντικειμενική ιστορία. Γράφοντας τα μυθιστορήματά μου προσπάθησα να είμαι όσο το δυνατό πιο αντικειμενικός. Κυρίως προσπαθώ να εξηγήσω πώς η ιστορία αλλάζει τη ζωή του ατόμου. Εξετάζω τα αποτελέσματα των μεγάλων πολέμων και των μεγάλων εξεγέρσεων στον άνθρωπο. Στόχος μου είναι να μιλήσω για την ανθρώπινη ψυχή και τα ιστορικά ζητήματα προσφέρουν μεγάλες ευκαιρίες για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Κάποτε είχατε δηλώσει ότι θέλετε να γίνετε η κραυγή της Κωνσταντινούπολης και να αλλάξετε τον κόσμο. Μπορεί ο κόσμος να αλλάξει μέσα από τα βιβλία;

Πρωτίστως γράφω για να είμαι ευτυχισμένος. Βαριέμαι εύκολα. Ταξιδεύω όμως κάθε φορά μέσα από κάθε νέο μυθιστόρημα που γράφω και το ταξίδι αυτό με εμποδίζει να βαρεθώ. Τα μυθιστορήματά μου οφείλουν να εκπληρώσουν διάφορες λειτουργίες της λογοτεχνίας, προσφέρω αισθητική ευχαρίστηση στους αναγνώστες μου, τους ενημερώνω, τους κάνω να περνούν καλά, τους διαφωτίζω. Πάνω απ' όλα όμως τους φέρνω αντιμέτωπους με την ψυχή τους. Κάποιες φορές το κάνω μέσα από μια αφήγηση για μια πόλη όπως η Κωνσταντινούπολη, άλλες φορές μεταφέροντας μια διαμαρτυρία όπως η αντίσταση στο πάρκο Γκεζί. Άλλοτε το κάνω παρουσιάζοντας γεγονότα από την πρόσφατη ιστορία. Το μυθιστόρημά μου «Μνήμες της Κωνσταντινούπολης» αποτελεί ένα είδος κραυγής αυτής της αρχαίας πόλης, της Κωνσταντινούπολης. Ηθελα να επιστήσω την προσοχή στα προβλήματα αυτής της μητρόπολης που είναι από τις ωραιότερες του κόσμου. Αυτό που ουσιαστικά ήθελα να αφηγηθώ είναι η σχέση μεταξύ ανθρώπου και πόλης και πώς αυτή αλλάζει τον άνθρωπο. Τα βιβλία μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο, αυτό είναι σίγουρο. Το σημαντικό είναι να μπορεί κανείς να εκφράσει τη σκέψη του όταν έρθει η ώρα ή να μπορεί να τη μετουσιώσει σε τέχνη. Πιστεύω πως σε αυτό το σημείο η λογοτεχνία μπορεί να μιλήσει σε ένα ευρύτερο κοινό και να επηρεάσει την ανθρώπινη ψυχή. Φυσικά, η εξέλιξη του κόσμου μέσω των βιβλίων δεν θα γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα όπως με την πολιτική, αλλά μπορούμε να μιλάμε για μια αλλαγή που έχει ευρύτερη προβολή στον χρόνο.

Κέντρο της αφήγησης στο «Αντίο, γλυκιά πατρίδα» είναι η Θεσσαλονίκη. Τι σημαίνει η πόλη αυτή για έναν Τούρκο;

Η Θεσσαλονίκη υπήρξε από τις σημαντικότερες πόλεις για την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Τα κρίσιμα γεγονότα της έπαιξαν οπουδαίο ρόλο στην κατάρρευση της αυτοκρατορίας. Σήμερα η Θεσσαλονίκη ξυπνά ένα είδος νοσταλγίας στους Τούρκους. Οι περισσότεροι από εκείνους που μετανάστευσαν από τη Θεσσαλονίκη στην Τουρκία είναι τώρα νεκροί και έχουν απομείνει μόνο τα παιδιά ή τα εγγόνια τους. Σκοτεινές μνήμες, χαμένες μνήμες... Σήμερα ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν συναισθηματική σχέση με τη Θεσσαλονίκη στην Τουρκία είναι εξαιρετικά μικρός. Αλλά τα τελευταία χρόνια οι Τούρκοι την επισκέπτονται ως μια πόλη που πρέπει οπωσδήποτε να δουν. Χιλιάδες Τούρκοι αναγνώστες του βιβλίου «Αντίο, γλυκιά πατρίδα» ταξιδεύουν στη Θεσσαλονίκη για να δουν από κοντά την πόλη στην οποία εκτυλίσσεται το μυθιστόρημα.

Η επί αιώνες συνύπαρξη Ελλήνων και Τούρκων έδωσε τη δυνατότητα στους δύο λαούς να κατανοούνται σε βάθος, ωστόσο κάποιες φορές πίστεψαν ότι έχουν περισσότερα κοινά στοιχεία απ' ό,τι συμβαίνει στην πραγματικότητα. Ποιες βασικές διαφορές μεταξύ των δύο λαών δημιουργούν παρεξηγήσεις;

Πρόκειται για δύο χώρες με μεγάλες ομοιότητες αλλά και μεγάλες διαφορές μεταξύ τους. Δύο χώρες που διατηρούν τα δικά τους πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Οι ομοιότητες απορρέουν από τη συνύπαρξη στην ίδια θάλασσα, οι διαφορές από τη διαφορετική θρησκεία, φυλή και γλώσσα. Στην πραγματικότητα, αυτή η κατάσταση θα μπορούσε να έχει θέσει τις βάσεις για μια θαυμάσια συνύπαρξη αν δεν υπήρχαν εχθροπραξίες, αποξένωση, καταστροφές και πόλεμοι. Διαφορετικές χώρες καταφέρνουν να ζουν μαζί χωρίς να αλληλοκαταστρέφονται. Δυστυχώς εμείς δεν καταφέραμε να το επιτύχουμε, αλλά ειλικρινά πιστεύω ότι είναι δυνατό να συνυπάρξουμε ειρηνικά, με θαυμασμό και διάθεση για προσέγγιση της κουλτούρας του άλλου.

Το τελευταίο μυθιστόρημά σας αφορά τη θεματική της πατρίδας. Πότε χάνεται η πατρίδα;

Η πατρίδα δεν χάνεται μέσα από την απώλεια της γης όπου ζει κανείς. Κάποιες φορές μπορεί κάποιος να χάσει την πατρίδα του ενόσω εξακολουθεί να ζει σε αυτήν. Αυτό γίνεται μέσα από την απώλεια της κουλτούρας του, του τρόπου ζωής του. Σήμερα εκατομμύρια άνθρωποι στην Τουρκία νιώθουν να απειλείται ο τρόπος ζωής τους. Αν και ζουν κάτω από την ίδια σημαία που ζούσαν και πριν, μιλούν για απώλεια της χώρας τους από τη στιγμή που νιώθουν να βρίσκονται υπό απειλή. Κατά συνέπεια, εκατοντάδες άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει τη χώρα. Η πατρίδα δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο τρόπος ζωής μας.

«Η πατρίδα δεν χάνεται μέσα από την απώλεια της γης. Μπορεί κανείς να χάσει την πατρίδα του ενόσω εξακολουθεί να ζει σε αυτήν. Αυτό γίνεται μέσα από την απώλεια της κουλτούρας του»